

Legea Cu privire la exercitarea profesiei de medic

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare al prezentei legi

(1) Prezenta lege stabilește bazele juridice și reglementează condițiile organizatorice și formele de exercitare a profesiei de medic.

(2) Prezenta lege stabilește cerințele față de persoanele care exercită profesiunea de medic, drepturile, obligațiile și responsabilitățile lor generale în exercitarea acestei profesii conform jurământului medicului.

Articolul 1-1. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

competență profesională – capacitate de exercitare de către medic a atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, eficiență, profesionalism;

eroare medicală – eroare profesională comisă de personalul medical, de furnizorul de produse sau de prestatorul de servicii medicale, sanitare sau farmaceutice în realizarea actului medical sau medico-farmaceutic, eroare care îi provoacă daune pacientului, atrăgând răspunderea civilă;

iatrogenie – stare patologică sau agravare a stării pacientului rezultată în urma realizării actului medical;

independență profesională – libertate în realizarea actului medical și în prescrierea tratamentului în beneficiul sănătății pacientului;

integritate – capacitate a medicului de a-și desfășura activitatea profesională în mod etic, liber de orice influență necorespunzătoare și de orice manifestare de corupție;

medic – persoană care profesează medicina pe baza studiilor de specialitate, conform legislației Republicii Moldova, sau pe baza studiilor obținute într-un alt stat, recunoscute și echivalate în condițiile stabilite de Guvern;

medic rezident – persoană care urmează studiile de rezidențiat și acordă asistență medicală sub ghidarea coordonatorului studiilor de rezidențiat și a medicului specialist desemnat;

nondiscriminare – atitudine imparțială manifestată în raport cu pacientul, fără discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau

convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinii, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, inclusiv în situații excepționale de sănătate publică;

norme etice și deontologice – totalitatea regulilor de conduită, a valorilor și angajamentelor morale fundamentale în baza cărora se exercită profesiunea de medic;

onestitate – atitudine deschisă și corectă a medicului față de alte persoane, manifestată în exercitarea profesiei;

primatul vieții și al dreptului inerent la viață al ființei umane – principiu conform căruia viața umană este recunoscută ca valoare socială supremă;

risc profesional acceptabil – probabilitate de îmbolnăvire sau de cauzare a unei vătămări grave pacientului în urma expunerii acestuia unui potențial pericol, cu caracter admisibil, în exercitarea profesiei de medic;

tratament personalizat – aplicare a planului terapeutic adaptat la caracteristicile genotipului molecular al pacientului, cu utilizarea de tehnologii inovatoare avansate.

Articolul 2. Statutul juridic al profesiei de medic

(1) Statutul juridic al profesiei de medic are la bază Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, alte acte normative referitoare la această profesiune.

(2) Dacă tratatul internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele cuprinse în prezenta lege, se aplică normele tratatului internațional.

Articolul 3. Principiile generale ale exercitării profesiei de medic

Principiile generale ale exercitării profesiei de medic sunt:

a) primatul vieții și al dreptului inerent la viață al ființei umane;

b) respectarea caracterului uman al profesiei de medic;

c) competența și independența profesională;

d) dezvoltarea profesională continuă;

e) nondiscriminarea;

f) respectarea confidențialității;

g) respectarea drepturilor și intereselor pacientului;

h) respectarea demnității, onoarei și reputației profesionale;

- i) respectarea și protejarea drepturilor și intereselor legitime ale medicului, indiferent de caracterul public sau privat al sistemului în care activează și de forma de exercitare a profesiei;
- j) loialitatea;
- k) integritatea și onestitatea;
- l) colaborarea și comunicarea.

Capitolul II. EXERCITAREA PROFESIUNII DE MEDIC

Articolul 4. Profesiunea de medic

1) Profesiunea de medic poate fi exercitată de orice persoană care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este cetățean al Republicii Moldova; are domiciliu sau drept de reședință în Republica Moldova;
- b) are diplomă de licență în medicină (studii integrate) și diplomă de medic specialist sau diplomă de studii superioare profil medicină și diplomă de licență după absolvirea studiilor de rezidențiat/certificat după absolvirea internaturii, eliberate conform legislației Republicii Moldova sau obținute într-un alt stat și recunoscute și echivalate în condițiile stabilite de Guvern;
- c) își perfecționează, pe parcursul întregii sale activități profesionale, cunoștințele teoretice și deprinderile practice conform regulamentelor elaborate și aprobate de Ministerul Sănătății, utilizând în acest scop toate posibilitățile accesibile;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei;
- e) nu cade sub incidența restricțiilor și incompatibilităților prevăzute de prezenta lege.

(2) Profesiunea de medic poate fi exercitată în Republica Moldova de către medici cetățeni străini și apatrizi în condițiile prezentei legi, pe bază de reciprocitate stabilită prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 4-1. Activitatea de medic rezident

(2) Activitățile medicului rezident includ pregătirea profesională teoretică și practică de specialitate, acordarea asistenței medicale ghidate de coordonatorul studiilor de rezidențiat sau de medicul specialist desemnat.

(3) Activitatea practică a medicului rezident este remunerată în volumul și în modul stabilite de Guvern, cu menținerea bursei.

Articolul 5. Conținutul activității de medic

(1) Activitatea de medic include:

a) acordarea asistenței medicale în caz de îmbolnăvire, accidentare, îngrijire medicală, reabilitare a pacientului, cu evitarea neglijenței și erorilor medicale și cu aplicarea principiului nondiscriminării;

a1) asumarea responsabilității profesionale pentru siguranța și calitatea actului medical realizat în raport cu pacientul;

b) promovarea educației pentru sănătate;

c) organizarea de măsuri profilactice;

d) perfecționarea calităților profesionale și acumularea de experiență medicală;

e) activitatea de instruire în instituțiile medicale de pregătire preuniversitară, universitară și postuniversitară, precum și activitatea de cercetare științifică, după caz;

f) informarea și îndrumarea pacientului, prin folosirea unui limbaj clar și accesibil, în ceea ce privește afecțiunea lui, opțiunile de diagnostic și tratament disponibile, beneficiile și riscurile acestora, precum și pronosticul și eventualele alternative.

(2) Medicul, indiferent de forma de proprietate a instituției medicale în care activează, poate conlucra cu organizații profesionale și obștești din domeniul sănătății publice, cu parteneri sociali, cu autorități publice.

(3) Medicul poate să exercite și alte activități ținând cont de incompatibilitățile și restricțiile prevăzute la art. 8.

(4) Medicul rezident exercită activități medicale conform programului de rezidențiat, cu respectarea limitelor de competență stabilite de Guvern.

Articolul 6. Caracterul uman al profesiei de medic

(1) Profesiunea de medic are un caracter uman prin faptul că orice act medical se exercită exclusiv în interesul păstrării, restabilirii și fortificării sănătății individului și în interesul societății.

(2) În orice condiții de exercitare a profesiei, medicul trebuie să manifeste disponibilitate, corectitudine, devotament și respect față de ființa umană.

(3) Medicul manifestă loialitate față de interesele pacientului său.

Articolul 7. Respectul față de ființa umană

(1) Sănătatea omului reprezintă valoarea supremă cu caracter personal și social.

(2) Medicul este obligat, prin utilizarea tuturor capacităților și cunoștințelor profesionale, să contribuie la protejarea sănătății populației, să combată orice formă de cruzime și înjosire a demnității umane, păstrând respectul față de ființa umană.

Articolul 8. Incompatibilități și restricții

(1) Exercițarea profesiei de medic este incompatibilă cu:

a) activitatea farmaceutică: prepararea, eliberarea, distribuirea și comercializarea produselor farmaceutice și parafarmaceutice;

b) orice activitate sau ocupație care diminuează sau aduce prejudicii demnității profesionale și încalcă codul deontologic;

c) starea de sănătate necorespunzătoare profilului medical, atestată prin certificat medical, eliberat conform legislației;

d) folosirea cunoștințelor medicale în defavoarea sănătății pacienților sau cu scop criminal.

(2) Nu poate exercita profesiunea de medic:

a) persoana care a fost condamnată pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, în împrejurări legate de exercitarea profesiei de medic;

b) persoana căreia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesiunea de medic, pe o durată stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă;

c) persoana în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară;

d) persoana care nu deține actele de studii prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b).

Articolul 9. Jurământul medicului

(1) La absolvirea instituției de învățământ superior medical, se depune jurământul medicului.

(2) Modul de depunere a jurământului se stabilește de Ministerul Sănătății.

Articolul 10. Continuitatea studiilor medicale

În cadrul exercitării profesiei de medic, continuitatea studiilor medicale se realizează prin:

- a) pregătire profesională continuă, conform programului elaborat și aprobat de Ministerul Sănătății;
- b) perfecționare sistematică a cunoștințelor și deprinderilor practice ale medicilor în cadrul cursurilor de formare profesională continuă și al altor forme de dezvoltare profesională și instruire;
- d) stimularea activității medicale de înaltă calificare;
- e) susținere din partea statului a medicilor în dorința de perfecționare a cunoștințelor profesionale.

Articolul 11. Formele exercitării profesiei de medic

(1) Profesiunea de medic poate fi exercitată independent sau în calitate de angajat al unui prestator de servicii medicale acreditat conform legislației.

(2) Exercițarea independentă a profesiei de medic reprezintă activitatea profesională a medicului în una dintre formele de organizare prevăzute de Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995.

Articolul 12. Atestarea medicilor

(1) Pentru menținerea calificării și a unui nivel înalt de pregătire și de responsabilitate profesională, medicii sunt supuși atestării cunoștințelor, competențelor teoretice și deprinderilor practice, cu stabilirea gradului de calificare, cu o periodicitate de 5 ani, în modul stabilit de Ministerul Sănătății.

(2) Cetățenii străini și apatrizii au dreptul legitim de a practica activități medicale pe teritoriul Republicii Moldova, beneficiază de aceleași drepturi și au aceleași obligații în atestarea profesională ca și cetățenii Republicii Moldova.

Articolul 13. Secretul profesional

(1) Medicul este obligat să păstreze secretul profesional.

(2) Informațiile despre solicitarea asistenței medicale, despre starea sănătății, diagnostic și alte date obținute de medic în examinarea și tratamentul pacientului constituie informații personale și secretul profesional al medicului și nu pot fi divulgate.

(3) Cu acordul pacientului sau al reprezentantului său legal, se permite transmiterea informației care constituie secret profesional unor alte persoane, în interesul examinării și tratării pacientului, al efectuării unor investigații științifice, utilizării acestor date în procesul de studii și în alte scopuri.

(4) Prezentarea informațiilor care constituie secret profesional către alte persoane fără consimțământul pacientului sau al reprezentantului său legal se admite în următoarele cazuri:

a) în scopul examinării și tratamentului pacientului care nu este în stare, din cauza sănătății, să-și exprime dorința;

b) în cazul posibilității extinderii unor maladii contagioase, intoxicații și unor alte maladii care prezintă pericol în masă;

c) la cererea scrisă și motivată a organelor de urmărire penală, a procuraturii și instanței judecătorești în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau cercetării judecătorești;

c1) la cererea Avocatului Poporului sau, după caz, a Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, în scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

c2) la solicitarea membrilor Consiliului pentru prevenirea torturii, în cadrul vizitelor efectuate de ei și în limitele necesare desfășurării vizitelor;

d) în caz de acordare a ajutorului medical unei persoane minore sau unei persoane în privința căreia este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, incapabilă să informeze părinții sau reprezentanții săi legali;

e) în cazul temeiului de a crede că prejudiciul adus sănătății persoanei este rezultatul unor acțiuni ilegale, informația urmând a fi prezentată, în acest caz, organelor de drept.

(5) Persoanele cărora le-au fost transmise informații ce constituie secret profesional poartă răspundere pentru divulgarea informației transmise lor, în condițiile legii.

(6) Secretul profesional nu poate fi divulgat nici după terminarea tratamentului sau moartea pacientului.

Capitolul III. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE MEDICULUI

Articolul 14. Drepturile profesionale ale medicului

Medicul este în drept:

- a) să fie asigurat cu loc de muncă după încheierea studiilor postuniversitare și să-și desfășoare activitatea medicală conform specializării și calificării obținute;
- b) să fie asigurat cu condiții adecvate pentru desfășurarea activității profesionale cu respectarea regulilor și tehnicilor de realizare a actului medical;
- b1) să dețină și să folosească ștampilă personală în exercițiul profesiei;
- c) să își perfecționeze nivelul de pregătire profesională și să fie atestat;
- d) să fie remunerat conform funcției ocupate, gradului de calificare profesională, științifico-didactică, rezultatelor activității sale;
- e) să i se repare prejudiciul cauzat prin defăimare sau vătămare a sănătății în legătură cu activitatea profesională;
- f) să-și apere, inclusiv pe cale judiciară, dreptul la muncă și alte drepturi profesionale;
- g) să cunoască drepturile și obligațiile sale de serviciu;
- g1) să se consulte cu alți specialiști, inclusiv prin convocarea consiliului de medici, în interesul pacientului, respectând confidențialitatea și secretul profesional.
- h) să exercite alte drepturi, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 15. Modul de apărare a drepturilor medicului

(1) Dreptul exercitării profesiei de medic este protejat de stat.

(2) Întru apărarea drepturilor sale profesionale și cetățenești, medicul este în drept:

- a) să apeleze la organele de drept naționale și internaționale conform legislației în vigoare;
- b) să ceară soluționarea de către instanța contenciosului administrativ a unui litigiu generat de un act administrativ, fie de nesoluționarea în termene legale a unei cereri privind recunoașterea unui drept consacrat de lege, în care cealaltă parte este o autoritate publică sau un funcționar al acestei autorități, potrivit legislației în vigoare;
- c) să i se repare prejudiciul cauzat prin defăimare sau vătămare a sănătății în legătură cu activitatea profesională specifică în condiții de permanent risc pentru sănătate și viață;
- d) să apeleze la susținerea organizațiilor neguvernamentale întru apărarea drepturilor și intereselor profesionale;
- e) să i se garanteze independență morală, economică și profesională, protecție socială;

f) să fie susținut de angajator la etapa examinării în instanță a litigiilor în cazul exercitării activității conform reglementărilor în vigoare;

g) să folosească fără restricții orice mijloc de transport din contul statului pentru exercitarea de urgență a obligațiilor profesionale, în funcție de situații concrete;

h) să se asocieze în organizații sindicale, asociații obștești ce vor participa la apărarea și promovarea drepturilor și intereselor profesionale ale medicului.

(3) Medicul are dreptul la apărare contra intervenției unor persoane și autorități ale administrației publice în exercițiul profesiei sale, excepție făcând cazurile de incompetență și culpă profesională.

Articolul 16. Asociațiile de medici

(1) Pentru apărarea drepturilor și intereselor lor, medicii sînt în drept să se asocieze, pe principii benevole, conform legislației cu privire la organizațiile necomerciale, în asociații profesionale locale, centrale și internaționale, în baza calității de membru individual sau colectiv, și să le înregistreze în modul stabilit.

(2) Asociațiile de medici specificate la alin.(1) pot acorda asistență profesională și materială medicilor din cadrul acestei asociații și membrilor de familie ai acestora.

(3) Asociațiile de medici centrale și internaționale pot avea structuri regionale.

(4) Întru apărarea drepturilor și intereselor medicilor și facilitarea creării locurilor de muncă, asociațiile de medici vor colabora cu autoritățile administrației publice centrale și locale.

Articolul 17. Obligațiile profesionale ale medicului

(1) Medicul este obligat:

a) să respecte cu strictețe drepturile și interesele legitime ale pacientului și să acționeze exclusiv în beneficiul sănătății pacientului;

a1) să nu admită discriminarea pacientului în acordarea asistenței medicale;

b) să-și perfecționeze în permanență cunoștințele profesionale;

c) să asigure tratamentul pînă la însănătoșirea pacientului sau pînă la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic;

d) să evite iatrogenia;

- e) să păstreze secretul informațiilor personale de care a luat cunoștință în exercitarea profesiei, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege și de legislația privind accesul la informații;
- f) să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal, iar în cazuri excepționale, de urgență, să dea indicații de tratament prin mijloacele de telecomunicație;
- g) să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației;
- h) să ceară consimțământul pacientului pentru orice prestare medicală conform legislației;
- i) să cunoască și să exercite în permanență atribuțiile de serviciu;
- j) să consemneze refuzul pacientului pentru orice act medical;
- k) să informeze pacientul direct sau prin intermediul reprezentanților legali ori al rudelor lui apropiate despre starea sănătății acestuia;
- l) să respecte normele etice și deontologice;
- m) să execute alte obligații prevăzute de legislație;
- n) să asigure accesul pacientului la tratament personalizat și inovații medicale, în funcție de disponibilitățile sistemului de sănătate.

(1-1) Responsabilitatea pentru calitatea actului medical exercitat de către medicul rezident o poartă atât coordonatorul studiilor de rezidențiat sau medicul specialist desemnat, cât și medicul rezident, în conformitate cu actele normative aprobate de Guvern.

(2) În executarea obligațiilor sale profesionale, medicul nu este în drept să supună pacientul unui risc nejustificat, nici chiar cu acordul acestuia.

(3) Se interzice satisfacerea rugăminții bolnavului de a i se curma viața (eutanasierea).

(4) Se interzice condiționarea sau acceptarea plăților informale de la pacient, membrul de familie sau reprezentantul legal al acestuia în schimbul acordării asistenței medicale prevăzute de legislație.

Capitolul IV. RAPORTURILE STABILITE ÎN CADRUL EXERCITĂRII PROFESIUNII DE MEDIC

Articolul 18. Raportul medic - pacient

(1) Raportul medic – pacient se întemeiază pe respect și încredere reciprocă, pe dreptul la opțiune al pacientului, exercitat conform legislației în vigoare.

(2) Medicul are responsabilitatea de a informa pacientul sau reprezentantul legal al acestuia în privința riscurilor asociate actului medical și a opțiunii de a refuza actul medical.

(3) Medicul este în drept să refuze efectuarea intervenției medicale (cu excepția situațiilor de urgență), readresînd pacientul unui alt medic, în următoarele cazuri excepționale:

a) în lipsa unei competențe profesionale în domeniu sau a posibilităților tehnico-medice necesare efectuării intervenției medicale;

b) în cazul unor contradicții între efectuarea intervenției medicale și principiile etico-morale ale medicului;

c) în cazul imposibilității creării unui contact terapeutic cu pacientul;

d) în cazul în care pacientul, reprezentantul legal sau însoțitorii săi defăimează medicul sau manifestă față de el o atitudine agresivă ce prezintă pericol pentru sănătatea și integritatea corporală a acestuia;

e) în cazul depășirii nivelului de risc profesional acceptabil.

(4) În cazul realizării actului medical în care pacientul nu își poate exprima voința, iar reprezentantul legal al acestuia refuză actul medical necesar pentru salvarea vieții pacientului, asistența medicală se acordă contrar voinței lui, la decizia consiliului de medici.

(5) În realizarea actului medical, medicul aplică standarde, protocoale clinice naționale și instituționale, precum și ghiduri în specialitatea respectivă aprobate de Ministerul Sănătății.

(6) Aplicarea prevederilor alin. (5) nu substituie gândirea clinică a medicului și nu se poate realiza în detrimentul sănătății pacientului.

Articolul 19. Raportul medic - medic

(1) Raporturile dintre medici se întemeiază pe corectitudine, colaborare, respect reciproc, solidaritate de breaslă.

(2) Pot fi supuse criticii numai acțiunile profesionale și comportamentul deontologic.

(3) Medicul nu poate împiedica pacientul în alegerea unui alt medic curant. Reputația profesională a medicului se întemeiază pe rezultatele activității sale.

(4) Medicul este obligat să aibă o atitudine respectuoasă față de alt personal implicat în realizarea actului medical.

Articolul 19-1. Raportul medic - asistent medical

(1) Raportul dintre medic și asistentul medical este unul de colaborare și comunicare strânsă, fapt esențial pentru asigurarea unui act medical de calitate.

(2) În realizarea actului medical, medicul și asistentul medical poartă răspundere comună pentru calitatea și volumul acestuia în conformitate cu standardele medicale.

Articolul 20. Raportul medic - farmacist

(1) Raporturile dintre medic și farmacist se desfășoară în spirit de colaborare, în limitele competențelor specifice stabilite.

(2) Raporturile dintre medic și farmacist nu sînt raporturi de subordonare.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 21. Guvernul, în termen de 3 luni: va prezenta Parlam...

Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

va aduce propriile acte normative în concordanță cu prezenta lege.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021